

Nieuwsbrief Agrarische Natuurvereniging Landschap Noorderpark e.o.

maart 2017

Doelsoorten in het Noorderpark (1)

Of het agrarisch natuurbeheer effect heeft, wordt gemeten met "doelsoorten". Dat zijn plant- en diersoorten die kenmerkend zijn voor een landelijk gebied en speciale bescherming nodig hebben. De provincie heeft daarvoor een lijst vastgesteld.

Door de aanleg van poelen, akkerranden, bloemrijke graslanden, natuurstroken en bosjes wordt een grotere variatie in het landschap verkregen, waarvan veel meer dieren en planten profiteren dan alleen deze soorten. In de komende nieuwsbrieven besteden we aandacht aan enkele typische doelsoorten.

Tureluur

De tureluur valt op met zijn luide Tjuuluuluu ("tureluur"). Hij heeft helderrode poten en in de vlucht een witte achterrand aan de vleugels. Tureluurs staan op de Rode Lijst als "gevoelig". Ze broeden op vochtige graslanden met stevige graspollen: het nest wordt tegen zo'n pol aangelegd en het gras eroverheen gevouwen. De vogels houden van nattigheid en zoeken vaak greppels, randen of slootkanten op. Ze vormen losse groepen, geen kolonies.

Matig beweiden, later maaien en minder mest geeft de jongen rust om rond te scharrelen en insecten of wormen zoeken. De broedtijd is van maart tot mei; de laatste broedende vogels komen vanuit het hoge noorden invliegen. Ze hebben maar één nest met vier eieren.

Na de broedtijd hangen de vogels in grote aantallen rond langs de kust, op schorren en grazig land om "op te vetten". Er komen dan vogels uit IJsland bij. Noordelijke vogels vliegen soms door naar Afrika, er blijven veel vogels hier overwinteren. In de provincie Utrecht staan tureluurs en

grutto's op de lijst van "icoonsoorten", met speciale aandacht ter bescherming.

Heikikker

De heikikker staat op de Rode Lijst als kwetsbaar. Hij is bruin met een beetje spitse snuit. In de paartijd (maart, april) krijgt het mannetje een opvallend blauw waas. Ze hebben een donkere vlek achter hun oog, die doorloopt tot aan de voorpoot. Daarmee, en met de spitsere snuit, zijn ze in het veld te onderscheiden van de algemeen voorkomende bruine kikker. Het geluid is borrelend, alsof er een fles volloopt (wuob wuob). Daarentegen maakt de bruine kikker een knorrend geluidje (prrrrr).

Heikikkers zoeken poelen en plasjes op. De larven ("kikker-visjes") leven van algen in het water tot ze pootjes hebben. Als de paartijd voorbij is, zwerven de kikkers door weilanden en langs sloten, tot 1 km

van hun "eigen" poel vandaan. Ze eten insecten en wormen, en zijn zelf weer prooi voor buizerds, torenvalken en ooievaars. Het is onbekend waar ze overwinteren. Van bruine kikkers weten we dat ze bijvoorbeeld in een vochtig rommelhoekje in de tuin kunnen overwinteren. Dan valt de stofwisseling terug naar een minimum niveau. Heikikkers moeten ook op vorstvrije plekjes overwinteren.

Algemene ledenvergadering met lezing over ringslangen

Op 7 maart was de jaarlijkse algemene ledenvergadering in het landhuis Oostbroek. Op deze mooie locatie werden de verenigingszaken afgehandeld. Vermeldenswaard is de groei van het aantal leden: in twee jaar tiid aroseide de vereniging met 25 leden naar 87. Deels heeft dat te maken met het succes

van meer ledenwervende activiteiten, en deels ook met het combinatie-lidmaatschap van ANV en collectief. Veel nieuwe leden wonen in Utrecht of Bilthoven en voelen zich betrokken bij het nabijgelegen boerenland. De relevante jaarstukken zijn ook te vinden op onze site (als nieuwsbericht en in het archief voor de ANBI status).

Insectenkastjes: een eerder initiatief van de ANV

Vervolgens kregen de leden een interessante lezing over ringslangen. Informatief en met veel enthousiasme gebracht door Ingo Janssen van RAVON. Er waren talloze vragen over de leefwijze van de ringslang en de gebondenheid aan het boerenland. We kunnen meehelpen door broeihopen te maken voor het door broeiwarmte uitbroeden van de eieren. De ANV Noorderpark streeft naar meer natuurlijke boerensloten en oevers; ook de ringslang zal ervan profiteren. Voor meer informatie over broeihopen en een ringslangbrochure <http://broeihopen.nl>

Speciale uitgave van de Vogelbescherming over akker- en weidevogels

De vogelbescherming heeft een speciale uitgave gemaakt over vogels in het boerenland. Door schaalvergroting en intensivering van de landbouw hebben de weide- en akkervogels het moeilijk. Toch zijn er boeren die een rendabele bedrijfsvoering weten te combineren met een rijke vogelstand. In het Noorderpark is Wout Lam uit Westbroek daarover geïnterviewd. Met dit magazine hoopt de Vogelbescherming ook andere boeren te inspireren meer rekening te houden met de vogels. Downloaden via <https://issuu.com/vogelbeschermingnederland/docs/magazine-slimmevogels> ; het magazine is ook gratis te bestellen bij Vogelbescherming Nederland.

Natuurmonumenten lanceert aanvalsplan voor het Nederlandse landschap

Daartoe gestimuleerd door 100.000 handtekeningen bij de actie "bescherm de kust" en aansluitend een reeks van streekconferenties, heeft Natuurmonumenten het voortouw genomen om een nieuwe regering aan te sporen werk te maken van de teloorgang van het Nederlandse landschap. Met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu als eindverantwoordelijke moet de integrale bescherming van het landschap verankerd worden in de omgevingswet. In het landbouwbeleid komt het platteland centraal te staan, met financiële

basis voor landschapsbeheer en langdurige vergoedingen (ook na 2020!). Een begrip als "natuur-inclusieve landbouw" heeft de toekomst voor boerenbedrijven.

Het Nederlandse landschap verdwijnt in hoog tempo: er is 30% meer oppervlak aan industrieterreinen gekomen in 15 jaar, 44% minder oppervlak natuur sinds 50 jaar. Daardoor gaan de weidevogels hard achteruit, worden sloten in rap tempo gedempt en bosjes geroid. Vooral landelijk gebied in de "mengzones" vraagt aandacht, gelegen tussen natuurterreinen en intensieve landbouwgronden. Hier is veel te bereiken qua biodiversiteit, kleinschaligheid, een "levend landschap" en "ontspannen landbouw" (met nevenactiviteiten zoals zorg, natuurbeheer en recreatie).

De link naar het aanvalsplan:

https://www.natuurmonumenten.nl/sites/default/files/2016_10_28_Een_land_om_te_koesteren_Aanvalsplan_voor_het_Nederlandse_landschap_2.pdf

Lammetjesdag 25 maart

De lammetjesdag is dit jaar op zaterdag 25 maart. Van 10 tot 16 uur bent u welkom op de boerderij van Johan en Geertrui Lam, Korssesteeg 1, Westbroek, en op de museumboerderij Vredegoed Heuvellaan 7, in Tienhoven. Behalve de lammetjes zijn er ook kuikentjes, koeien en kalfjes, en een pony om een ritje mee te maken. Misschien is er ook weer een strobalen doolhof, met tunneltjes waar je doorheen kunt kruipen? En vooral niet vergeten die lekkere biestpannenkoeken met koffie of limonade te proberen! Toegang is gratis, parkeren kan op de Korssesteeg in de berm en op het eigen parkeerterrein van Vredegoed. Op Vredegoed wordt die dag een aantal malen een presentatie gehouden over de activiteiten van de ANV Noorderpark.

Volg ons nieuws of zoek informatie op onze website www.anvnoorderpark.nl Hier is ook de nieuwe folder -uitgave 2017- te vinden en staan alle nieuwsbrieven.